

UITDAGINGEN

OP WEG NAAR 10 JAAR

VLAAMSE BESTUURSRECHTSPRAAK

BELEIDSPLAN DIENST VAN DE BESTUURSRECHTSCOLLEGES (DBRC)

INHOUD

1	Vlaamse bestuursrechtspraak.....	3
2	Voorgeschiedenis	3
2.1	De Raad voor Vergunningsbetwistingen	3
2.2	Het Milieuhandhavingscollege	3
2.3	De Raad voor Verkiezingsbetwistingen	4
3	Inwerkingtreding DBRC-decreet	4
4	2014 – 2015	4
4.1	Griffie	5
4.2	Referendarissen	5
4.3	Staf	5
4.3.1	Hoofdgriffier	6
4.3.2	Beheerder	6
4.3.3	Hoofd van het Coördinatiebureau	6
4.4	Bestuursrechters	7
5	2015 - 2016	7
6	2016 – 2019	8
6.1	Wegwerken werkvoorraad	8
6.2	Vorbereiding van de toekomst van de Vlaamse bestuursrechtspraak	10
6.3	Toegankelijkheid en efficiëntie	12
6.3.1	Digitalisering	12
6.3.2	Huisvesting	13
6.4	Interne communicatie	14
6.5	Externe relaties	14
7	Conclusie	14

1 VLAAMSE BESTUURSRECHTSPRAAK

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges (DBRC) overkoepelt en ondersteunt sedert 1 november 2014 drie Vlaamse bestuursrechtscolleges:

- de Raad voor Vergunningsbetwistingen (RvVb),
- het Milieuhandhavingscollege (Mhhc), en
- de Raad voor Verkiezingsbetwistingen.

Elk van deze rechtscolleges heeft een andere voorgeschiedenis en staat voor "eigen" uitdagingen.

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges (DBRC) zorgt voor een optimale organisatie en werking van de drie bestuursrechtscolleges en wil toekomstige ontwikkelingen en eventuele bevoegdheidsuitbreidingen voorbereiden.

2 VOORGESCHIEDENIS

2.1 DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

De Raad voor Vergunningsbetwistingen is actief sinds 1 september 2009, maar kampt van in den beginne met onderbemanning, zeker in verhouding tot de "werklust".

In de periode tot 1 november 2014 is getracht daaraan te verhelpen door, onder andere:

- de uitbreiding van het aantal bestuursrechters (van drie naar vier op 1 september 2011);
- de aanstelling en de inzet van "aanvullende" bestuursrechters;
- de aanwerving van "referendarissen", die voor de bestuursrechters de te behandelen dossiers voorbereiden.

2.2 HET MILIEUHANDHAVINGSCOLLEGE

Het Milieuhandhavingscollege is actief sinds 1 september 2009.

De (oorspronkelijk zes) bestuursrechters behandelden de dossiers, zonder inhoudelijke ondersteuning, behalve dan door een griffier en één griffiemedewerker.

Op 1 september 2013 heeft de toenmalige voorzitter van het Milieuhandhavingscollege ontslag genomen, zodat er op 1 november 2014 nog vijf bestuursrechters waren in het Milieuhandhavingscollege.

2.3 DE RAAD VOOR VERKIEZINGSBETWISTINGEN

De Raad voor Verkiezingsbetwistingen is het resultaat van de samensmelting, vanaf 1 november 2014, van de voordien bestaande provinciale Raden voor Verkiezingsbetwistingen, met elk een eigen voorzitter, bijzitters en plaatsvervangende bijzitters.

Na de lokale verkiezingen (van 2012) is de werklast tot de volgende lokale verkiezingen beperkt.

Door de inwerkingtreding van het DBRC-decreet hebben alle (deeltijdse) bestuursrechters in de Raad voor Verkiezingsbetwistingen een voorzitter verkozen, die lid is van de Algemene Vergadering van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges.

3 INWERKINGTREDING DBRC-DECREET

Onmiddellijk na de inwerkingtreding, op 1 november 2014, van het DBRC-decreet heeft de Algemene Vergadering van de DBRC (de vier RvVb-bestuursrechters, de vijf Mhbc-bestuursrechters en de voorzitter van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen) op 3 november 2014 een huishoudelijk reglement goedgekeurd.

Kort nadien heeft de Algemene Vergadering van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges, op basis van dat huishoudelijk reglement, een Eerste Voorzitter verkozen.

Het "programma" van de Eerste Voorzitter bevatte doelstellingen op lange, middellange en korte termijn, met voor elke doelstelling zowel 'interne' als 'externe' aspecten.

4 2014 – 2015

Samenwerking tussen de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Milieuhandhavingscollege is één van de belangrijkste doelstellingen van het DBRC-decreet.

Alle personeelsleden van de Raad voor Vergunningsbetwistingen en van het Milieuhandhavingscollege zijn daarom sinds 1 november 2014 personeelsleden van de entiteit "Dienst van de Bestuursrechtcolleges", onderdeel van het beleidsdomein Kanselarij en Bestuur van de Vlaamse overheid.

De Eerste Voorzitter is de korpschef van de bestuursrechters

en de leidend ambtenaar ('lijnmanager') van:

- de griffiemedewerkers,
- de referendarissen,
- de staf (één hoofdgriffier, één beheerder, één hoofd van het coördinatiebureau),
- een managementassistent

In het voorjaar van 2015 is een PTOW-kader goedgekeurd, dat ruime mogelijkheden biedt aan de eigen organisatie van het (eventueel thuis)werk.

4.1 GRIFFIE

De griffie is het aanspreekpunt van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en van de door de Dienst van de Bestuursrechtscolleges overkoepelde en ondersteunde bestuursrechtscolleges.

De griffie is het "hart" van de organisatie, waar alle dossiers, briefwisseling, telefonische en andere contacten "in" en "uit"-stromen.

Naast de hoofdgriffier en de griffier zijn er de griffie(medewerkers), waarvan de overgrote meerderheid een diploma 'bachelor rechtspraak' heeft.

In een regelmatig georganiseerd "griffie-overleg" wordt de organisatie en de verdeling van het werk besproken.

4.2 REFERENDARISSEN

De referendarissen werken, voor en met de bestuursrechters, aan de inhoudelijke voorbereiding van de door de bestuursrechters te behandelen dossiers.

Dit gebeurt zo veel mogelijk via "begeleide zelfsturing": de bestuursrechters en de griffie plannen het werk voor een langere periode en de referendarissen overleggen onderling en met de bestuursrechters over de concrete werkverdeling.

De referendarissen overleggen 'intern' tweewekelijks over de praktische organisatie van het werk, en rapporteren daarover, via de Eerste Voorzitter en de Voorzitters van de Raad voor Vergunningsbetwistingen en van het Milieuhandavingscollege, aan de bestuursrechters.

Maandelijks is er een, door het coördinatiebureau georganiseerd, inhoudelijk overleg, waar 'kennisdeling', ook met de bestuursrechters, centraal staat.

Alle referendarissen zetten zich in voor de behandeling van vergunningsbetwistingen (zowel het vernietigings-, als het schorsings- en het UDN-contentieux) en (milieu)handavingsdossiers.

De referendarissen zullen ook de omgevingsvergunningsbetwistingen, onteigeningsbetwistingen en andere betwistingen, waarvoor de bestuursrechtscolleges bevoegd zullen (of kunnen) worden, behandelen.

4.3 STAF

Een hoofdgriffier, beheerder en hoofd van het coördinatiebureau vormen, samen met de Eerste Voorzitter, de staf van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges.

Tijdens een wekelijks stafoverleg worden alle aspecten van de praktische werking van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges besproken.

4.3.1 Hoofdgriffier

De hoofdgriffier leidt, samen met de griffier, de griffie.

De griffie zorgt voor de administratieve voorbereiding, opvolging en afhandeling van beroepen, vóór de zitting en na de uitspraak, en coördineert tevens de volledige dossierbehandeling.

4.3.2 Beheerder

De beheerder ondersteunt de Eerste Voorzitter bij de dagelijkse organisatie en het beheer van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges, het personeelsmanagement en het human resource management in het algemeen (als HR business partner), de opvolging van interne en externe communicatie, de ict-coördinatie, de budgetcontrole en het financieel beheer, de logistiek en het beheer van de infrastructuur, de redactie van de werkingsverslagen, de opvolging van organieke regelgeving met betrekking tot de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en de samenwerking met de ondersteunende diensten van de Vlaamse overheid.

De managementassistent staat in voor de algemene administratieve ondersteuning van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges, onder meer voor personeelsadministratie, logistiek en archiefbeheer, onthaal, ict en communicatie.

4.3.3 Hoofd van het Coördinatiebureau

Het coördinatiebureau is samengesteld uit een team van coördinatiesjuristen onder leiding van het hoofd van het coördinatiebureau.

Het coördinatiebureau is een gespecialiseerd studie- en expertenbureau binnen de Dienst van de Bestuursrechtscolleges, onder het gezag van de Eerste Voorzitter.

De kerndoelstelling en -taak van het coördinatiebureau is de ondersteuning van de Eerste Voorzitter, de Voorzitters van de bestuursrechtscolleges en de kamervoorzitters, bij het waken over de eenheid van de rechtspraak van (de kamers van) een DBRC-bestuursrechtcollege en de eenheid van de rechtspraak van de DBRC-bestuursrechtscolleges onderling.

Het coördinatiebureau heeft eveneens een inhoudelijk onafhankelijke adviserende rol met betrekking tot de bestaande en toekomstige beleidslijnen en -keuzes in de rechtspraak van de DBRC-bestuursrechtscolleges.

Daarnaast is het coördinatiebureau ook verantwoordelijk voor het actief bijhouden en uitwisselen van juridische kennis en ervaring binnen de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en de DBRC-bestuursrechtscolleges.

Ten slotte draagt het coördinatiebureau bij tot de communicatie van en over de rechtspraak van de DBRC-bestuursrechtscolleges.

4.4 BESTUURSRECHTERS

Naast de twee Mhhc-bestuursrechters, die “aanvullend” bestuursrechter waren bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, was in het voorjaar van 2015 nog één Mhhc-bestuursrechter actief in de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

Eén van de twee andere Mhhc-bestuursrechters wou zich bewust concentreren op het werk bij het Milieuhandhavingscollege en dus niet actief zijn in de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

De andere Mhhc-bestuursrechter was geen jurist, zodat het moeilijk, en zelfs onmogelijk, was hem actief in te zetten in de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

*

Op 24 april 2015 heeft de Vlaamse Regering beslist het zesjarig mandaat van twee Mhhc-bestuursrechters, omwille van het bereiken van de pensioenleeftijd (67 jaar), te beëindigen op 31 augustus 2015 en hen te vervangen door twee (nieuwe) RvVb-bestuursrechters.

Op 8 mei 2015 heeft de Vlaamse Regering beslist het zesjarig mandaat van de drie andere Mhhc-bestuursrechters niet te verlengen na 31 augustus 2015 en hen te vervangen door drie (nieuwe) Mhhc-bestuursrechters.

Omdat bestuursrechters, krachtens het DBRC-decreet, zowel in de Raad voor Vergunningsbetwistingen als het Milieuhandhavingscollege inzetbaar moeten zijn, heeft de Dienst van de Bestuursrechtscolleges een gezamenlijke selectie georganiseerd voor de werving van vijf bestuursrechters.

De Vlaamse regering heeft op 9 oktober 2015 twee RvVb-bestuursrechters en drie Mhhc-bestuursrechters benoemd, die op 22 oktober 2015 de eed hebben afgelegd, en op 1 november 2015 in dienst getreden zijn.

5 2015 - 2016

A.

Onmiddellijk na de indiensttreding van de nieuwe bestuursrechters hebben de zes RvVb-bestuursrechters en drie MHC-bestuursrechters op 9 november 2015 beslist onmiddellijk alles te doen om de werkvoorraad van de Raad voor Vergunningsbetwistingen (en in mindere mate van het Milieuhandhavingscollege) weg te werken.

Door de globale inzet van mensen en middelen is deze doelstelling op 31 augustus 2016 als volgt (zo goed als) gerealiseerd:

- het Milieuhandhavingscollege heeft geen achterstand meer. Alle 134 nog hangende beroepen zijn ingediend tijdens het voorbije werkjaar zelf en zijn, omwille van de decretale proceduretermijnen, nog in één of andere fase van de administratieve procedure.

- de Raad voor Vergunningsbetwistingen heeft tijdens het zevende werkjaar zo goed als alle tijdens drie eerste werkjaren (tussen 1 september 2009 en 31 augustus 2012) ingediende dossiers definitief afgesloten.

Op 31 augustus 2016 waren ook al 94 % van de dossiers van het (vierde) werkjaar 2012-2013 en 75 % van de dossiers van het (vijfde) werkjaar 2013-2014 definitief afgesloten.

B.

Begin 2016 is beslist te starten met de statutarisering van de, op enkele uitzonderingen na, contractueel aangeworven personeelsleden.

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges streeft naar een verhouding van 75% statutaire tegenover 25% contractuele personeelsleden.

Medewerkers met twee jaar dienst kunnen gestatutariseerd worden op basis van een op de PLOEG-cyclus gebaseerde evaluatie.

6 2016 – 2019

6.1 VERMINDERING WERKVOORRAAD

De eerste twee DBRC-werkjaren zijn gedomineerd door de wijziging van de samenstelling van de twee belangrijkste DBRC-bestuursrechtscolleges, en de focus op de vermindering van de werkvoorraad (of het 'wegwerken van de achterstand').

Voor de volgende DBRC-werkjaren blijft de **eerste (en absolute) prioriteit** van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en van de bestuursrechters in de Raad voor Vergunningsbetwistingen en in het Milieuhandavingscollege de **werkvoorraad verder te verminderen (en 'de achterstand weg te werken')** wordt door "bij te benen, bij te blijven en in te lopen".

De Raad voor Vergunningsbetwistingen wil geen nieuwe achterstand creëren.

Daarom worden de tussen 1 september 2014 en 31 augustus 2015 ingediende dossiers van het zesde werkjaar (2014-2015) vanaf oktober 2016 opgeroepen om behandeld te worden tijdens een openbare zitting met een debat **op tegenspraak tussen de procespartijen voor een bestuursrechter**, waarna, binnen de decretaal voorziene ordetermin van 60 dagen, met een arrest een rechterlijke uitspraak volgt.

De (administratieve) voorbereiding alleen al van dit tegensprekelijk debat vergt, overeenkomstig de decretaal bepaalde termijnen, onder andere voor uitwisseling van de standpunten van de procespartijen, minstens 8 maanden.

De doelstelling is, met toepassing van het 'first in, first out' – principe, de "doorlooptijd" (dit is de tijd tussen de indiening van een beroep en de einduitspraak) van een 'gewoon' dossier te beperken tot maximaal twee jaar.

Dit kan perfect 'opgevolgd', en tussentijds relatief gemakkelijk "gemeten" en "geweten", worden door vergelijking van de datum van de behandeling van een dossier op een zitting en de datum van de einduitspraak enerzijds, met de datum van de bestreden beslissing anderzijds.

Jaarlijks op 31 augustus sluiten de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en de er door overkoepelde en ondersteunde bestuursrechtscolleges hun werkingsjaar af en blijkt uit het jaarverslag ook of de doelstellingen (al dan niet) gehaald zijn.

Tussentijds "monitoren" de bestuursrechters, op basis van een door de griffie samengesteld "overzicht van de stand van zaken", de doorlooptijd en eventuele problemen, zodat er tijdig bijgestuurd kan worden.

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges en de Raad voor Vergunningsbetwistingen willen tijdens elk werkjaar meer einduitspraken vellen dan er nieuwe dossiers ingediend worden, en zo de 'maximale' doorlooptijd van een 'gewoon' dossier, tussen de indiening van een beroep en de einduitspraak er over, verder verlagen.

Deze ambitie kan enerzijds gerealiseerd worden door de uitbreiding, sinds 1 november 2015, van het aantal bestuursrechters bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen zelf en de terbeschikkingstelling van de bestuursrechters bij het Milieuhandavingscollege naar de Raad voor Vergunningsbetwistingen, de uitbreiding van het aantal referendarissen voor inhoudelijke ondersteuning én de dagelijkse inzet van de griffiemedewerkers.

Anderzijds is het duidelijk dat de realisatie van de doelstellingen afhankelijk is van een aantal factoren, zoals de beschikbaarheid van alle bestuursrechters (die ook langdurig afwezig kunnen zijn wegens ziekte), de eventuele uitbreiding van bevoegdheden en het aantal referendarissen en griffiemedewerkers.

Het risico bestaat dat de doorlooptijd langer wordt na de inwerkingtreding, zonder enige uitbreiding (met mensen en middelen), van:

- het decreet met betrekking tot de omgevingsvergunning, waardoor de Raad voor Vergunningsbetwistingen niet alleen meer louter stedenbouwkundige en verkavelingsvergunningen, maar ook betwistingen met betrekking tot de vroegere milieuvergunning, socio-economische vergunning (cfr. infra) en natuurvergunning zal behandelen,
- het handhavingsdecreet, waardoor het (Milieu)Handhavingscollege ook betwistingen met betrekking tot handhaving inzake ruimtelijke ordening zal behandelen,
- het onteigeningsdecreet, waardoor de Raad voor Vergunningsbetwistingen ook betwistingen met betrekking tot onteigeningsbeslissingen zal behandelen,
- het handelsvestigingsdecreet, waardoor de Raad voor Vergunningsbetwistingen bevoegd wordt voor de omgevingsvergunning voor kleinhandelsactiviteiten.

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges zal de impact van de (eventuele bijkomende) uitbreiding van bevoegdheden met betrekking tot de door de DBRC-bestuursrechtscolleges te behandelen betwistingen nauwgezet opvolgen en onmiddellijk over de effecten daarvan op de 'doorlooptijd' rapporteren en informeren, zodat de nodige maatregelen kunnen genomen worden.

Het is immers duidelijk dat de twee belangrijkste DBRC-bestuursrechtscolleges zowel, louter kwantitatief al, meer, en ook, kwalitatief, meer complexe dossiers zullen moeten behandelen, en dat één en ander helemaal niet te voorspellen is.

Volgens de memorie van toelichting bij de toenmalige VCRO zou de Raad voor Vergunningsbetwistingen vanaf 1 september 2009 jaarlijks ongeveer 350 dossiers moeten behandelen, terwijl dat in werkelijkheid meer dan het dubbele blijkt te zijn: het in de memorie van toelichting bij het decreet met betrekking tot de omgevingsvergunning vermeld cijfer (van 125 bijkomende beroepen) is dan ook alleen maar indicatief.

Ook het aantal bijkomende door het Handhavingscollege te behandelen betwistingen met betrekking tot handhaving inzake ruimtelijke ordening is onduidelijk.

Elke uitbreiding van bevoegdheden, op basis van nieuwe regelgeving, impliceert overigens ook de creatie van nieuwe 'rechtspraak' met betrekking tot betwistingen hierover.

Het staat overigens buiten kijf dat de DBRC-bestuursrechters en -medewerkers de voorbije jaren hard gewerkt hebben om de werkvoorraad weg te werken, zodat het "tempo" van de behandeling van dossiers aan stabilisatie toe is, zeker wanneer men rekening houdt met het gegeven dat er geen werkvoorraad (of 'achterstand') is voor Mhbc-dossiers en de duur van de behandeling door de Raad voor Vergunningsbetwistingen van:

- de UDN (uiterst dringende noodzakelijkheid)-beroepen, namelijk gemiddeld 2 à 3 weken,
- een gewone schorsingsprocedure, namelijk gemiddeld 3 à 4 maanden.

Zowel het Milieuhandhavingscollege als de Raad voor Vergunningsbetwistingen (in voormelde dossiers) slaagt er dus in op korte termijn deze betwistingen te behandelen en te beoordelen door de uitspraak van arresten en beide DBRC-bestuursrechtscolleges willen dit zo behouden.

6.2 VOORBEREIDING VAN DE TOEKOMST VAN DE VLAAMSE BESTUURSRECHTSPRAAK

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges verwelkomt elke toekomstige uitbreiding van bevoegdheden, die de "Vlaamse bestuursrechtspraak" mee vorm kan geven.

De "Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbepalingen", en andere bestaande (of nog op te richten) bestuursrechtscolleges, kunnen eveneens door de Dienst van de Bestuursrechtscolleges overkoepeld en ondersteund worden.

Dit biedt schaalvoordelen, zowel voor de Dienst van de Bestuursrechtscolleges, als voor de behandeling van nieuwe (of bestaande) betwistingen (bijvoorbeeld in de welzijns- en/of andere sectoren waarvoor Vlaanderen bevoegd is).

Toch mag het effect van eventuele bevoegdheidsuitbreidingen op de "doorlooptijd" van dossiers niet uit het oog verloren worden.

De hoofdbekommernis blijft een **kwaliteitsvolle en tijdige rechtspraak** voor alle betwistingen waarvoor de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en de er door overkoepelde en ondersteunde bestuursrechtscolleges (nu) bevoegd zijn.

Bijkomende inhoudelijke vorming en/of eventuele specialisatie van referendarissen en bestuursrechters dringt zich immers eventueel op, zonder de aandacht voor een 'algemene' vorming in verband met bestuursrechtspraak uit het oog te verliezen:

- de Raad voor Vergunningsbetwistingen zal, naast betwistingen met betrekking tot stedenbouwkundige handelingen en het verkavelen van gronden (de vroegere stedenbouwkundige en verkavelingsvergunning), ook betwistingen over de exploitatie van ingedeelde inrichtingen/activiteiten van klasse 1 of klasse 2 (de vroegere milieuvergunning), kleinhandelsactiviteiten (de vroeger socio-economische vergunning), evenals onteigeningsbetwistingen behandelen;
- bij eventuele nieuwe bevoegdheden blijft de "core business" best behouden en dus verkiest de Dienst van de Bestuursrechtscolleges een eventuele uitbreiding van bevoegdheden met samenhangende pakketten, zoals binnen afzienbare tijd het Milieuhandavingscollege het Handavingscollege wordt, en waarbij expertise van ruimtelijke ordenings- en leefmilieurecht elkaar wederzijds versterkt.

Het is en blijft dan ook noodzakelijk dat er voldoende "omgevings"-bestuursrechters zijn, die (de eventuele uitbreiding van) dit contentieux kunnen blijven behandelen;

- **Raad voor Verkiezingsbetwistingen:**

De volgende lokale verkiezingen worden georganiseerd in 2018.

Met de huidige samenstelling van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen (deeltijdse bestuursrechters, die in een meervoudig samengestelde kamer zetelen), is de impact van de behandeling van deze betwistingen weliswaar beperkt voor de referendarissen en de bestuursrechters van de twee belangrijkste DBRC-bestuursrechtscolleges, maar niet te verwaarlozen voor de (werking van de) griffie en dus van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges.

In het najaar van 2018 zullen enkele (eventueel bijkomende) griffiemedewerkers ingezet moeten worden om deze betwistingen te kunnen laten behandelen: zonder tijdelijke bijkomende inzet van griffiemedewerkers dreigt de behandeling van andere dossiers, dus bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Milieuhandavingscollege, vertraging op te lopen.

De digitalisering (cfr. infra) kan hierbij misschien helpen (al is het de vraag of dit nog tijdig kan gebeuren en/of kostenefficiënt is).

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges wil zich in elk geval ten volle en goed voorbereiden op elke toekomstige bevoegdheidsuitbreiding voor de behandeling van betwistingen door de DBRC-bestuursrechtscolleges, voor of na 2019.

6.3 TOEGANKELIJKHEID EN EFFICIËNTIE

6.3.1 Digitalisering

Zowel bij de voorbereiding van eventuele nieuwe bevoegdheden, als bij de optimale behandeling van de huidige betwistingen, speelt digitalisering een belangrijke rol.

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges sluit zich niet alleen aan bij het programma “Vlaanderen Radicaal Digitaal”, maar wil ook het **digitaal omgevingsloket** volledig benutten.

Om een zo toegankelijk mogelijke en vlotte behandeling van dossiers te verzekeren is een **volledig gedigitaliseerde procedure** noodzakelijk.

In het voorjaar van 2015 heeft de Dienst van de Bestuursrechtscolleges beslist om voor de interne digitalisering (registratie en behandeling van beroepen, rapportering en monitoring) een overheidsopdracht te gunnen aan Loqutus/Ground Lion.

Bij de voorbereiding hiervan heeft de Dienst van de Bestuursrechtscolleges zich laten bijstaan door PwC en zich laten inspireren door Nederlandse ervaring (onder andere door een studiebezoek aan KEI (programma Kwaliteit en Innovatie rechtspraak) van de Nederlandse “Raad voor de Rechtspraak”).

In het voorjaar van 2016 hebben (vooral) de griffiemedewerkers, maar ook de referendarissen, de stafleden en de bestuursrechters gewerkt aan de ‘bouw’ van een case-management systeem, dat op 1 september 2016 operationeel was om nieuw ingediende dossiers te registreren en “intern” te behandelen.

Omwille van de inwerkingtreding, op 24 april 2017, van het gewijzigd DBRC-decreet en daarbij aansluitend DBRC-procedurebesluit is vervolgens alles in het werk gesteld om dit ook onmiddellijk te kunnen implementeren.

Los van de verdere digitalisering stelt de Dienst van de Bestuursrechtscolleges vast dat digitaliseren een zeer tijdrovend en duur proces is, waar ook veel medewerkers bij betrokken zijn, bovenop hun takenpakket.

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges wil dan ook bij verdere digitalisering niet alleen middelen voor de uitbesteding of de uitvoering van het project zelf (als zodanig door een derde), maar ook financiële (en andere) middelen voor de “interne” begeleiding hiervan, niet in het minst, al is het maar tijdelijk, voor het inzetten van extra bijkomend personeel.

- De Dienst van de Bestuursrechtscolleges stelt ook vast dat de (wijziging van) wetgeving en reglementering een niet te onderschatten impact heeft op de digitalisering en pleit dan ook voor een DIA (digitaliseringsimpactanalyse) van alle decreten en besluiten, te beginnen met de “nieuwe” (of “wijzigingen” van bestaande) decreten en besluiten, maar ook met betrekking tot de huidige bevoegdheden van de DBRC-bestuursrechtscolleges.

Digitalisering van bestaande wetgeving, regels en procedures is immers als “oude wijn in nieuwe zakken” en dus geen verbetering van de efficiëntie of de toegankelijkheid van of tot de rechter.

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges is onder die voorwaarden dan ook vragende partij om verder te digitaliseren, zowel “verticaal” (aansluitend op het digitaal omgevingsloket) als “horizontaal” (door procespartijen te betrekken bij een digitaal dossier in een digitale procedure).

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges volgt daarom alle mogelijke ontwikkelingen (Blockchain, TTP, Digitaal Platform, ...) op de voet, en wil graag, met bijkomende middelen van Vlaanderen Radicaal Digitaal, één of meerdere proefprojecten starten.

Wellicht is het dan ook aangewezen een “interne” ICT-deskundige aan te werven.

6.3.2 Huisvesting

De zittingszalen van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en van de door de Dienst van de Bestuursrechtscolleges overkoepelde en ondersteunde bestuursrechtscolleges zijn gevestigd op het gelijkvloers van de B-toren van het Ellipsgebouw, en de kantoren van de bestuursrechters en van de medewerkers op de eerste verdieping van dat gebouw.

Na de verhuis van de op dezelfde verdieping gehuisveste Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid en van de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV) kan de Dienst van de Bestuursrechtscolleges ook beschikken over die lokalen. Met het Facilitair Bedrijf wordt gewerkt aan plannen voor een functionele herinrichting van de werkomgeving, waarbij alle medewerkers ook inspraak hebben.

Met betrekking tot de in 2024 geplande verhuis van de diensten van de Vlaamse overheid uit het Ellipsgebouw pleit de Dienst van de Bestuursrechtscolleges, ook omwille van de (in 2024 toch nog maar iets meer dan tien jaar ‘gebruikte’) drie zittingszalen en er aan gekoppelde ruimten en kantoren (voor advocaten, voor beraadslaging door bestuursrechters tijdens en na een zitting, werkruimten, ...) op het gelijkvloers van de B-toren van het Ellipsgebouw, voor **blijvende huisvesting van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges in het Ellipsgebouw.**

Wanneer dat, om één of andere reden, niet mogelijk is, wil de Dienst van de Bestuursrechtscolleges verhuizen naar een van de andere gebouwen van de Vlaamse overheid ‘afgezonderd’ gebouw.

Zo kan men ook een mogelijke ‘schijn van partijdigheid’ (*justice must not only be done, but also seen to be done*) vermijden, want dan zetelen de DBRC-bestuursrechtscolleges (als ‘rechterlijke macht’ te scheiden van de ‘uitvoerende macht’) niet (meer) in hetzelfde gebouw als de administratie en/of de minister, waarvan de beslissingen juridictioneel beoordeeld moeten worden.

6.4 INTERNE COMMUNICATIE

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges hecht veel belang aan communicatie en overleg met de medewerkers.

Er is zowel griffie-, referendaris-, EVR (eenheid van rechtspraak)- als bestuursrechters- en staf- en DBRC-overleg, over praktische en inhoudelijke aangelegenheden, en het is de bedoeling dit te behouden en zelfs te versterken.

Er is ook een intranetwebsite opgestart.

6.5 EXTERNE RELATIES

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges staat 'open' voor contacten met de 'buitenwereld'.

Door de publicatie van het jaarverslag rapporteert de Dienst van de Bestuursrechtscolleges aan het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering.

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges bezorgt ook informatie die de bevoegde Minister toelaat te antwoorden op parlementaire vragen.

Met de organisatie van een jaarlijkse 'openingszitting' wil de Dienst van de Bestuursrechtscolleges haar werking, en de activiteit van de door de Dienst van de Bestuursrechtscolleges overkoepelde en ondersteunde bestuursrechtscolleges voorstellen én aan een spreker de kans bieden een bestuurs(proces)rechtelijk onderwerp te behandelen. De Dienst van de Bestuursrechtscolleges publiceert de tekst van deze 'openingsrede'.

Studenten (en andere bezoekers) zijn altijd zeer welkom.

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges organiseert zowel zelf 'interne' vorming, als 'vorming' voor externen, en neemt ook actief deel aan door derden georganiseerde studiedagen.

Met de 'stakeholders' van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges (deputaties, de Orde van Vlaamse Balies, ...) wordt getracht regelmatig te overleggen.

Er zijn ook contacten met zowel de federale Raad van State (waarvan de afdeling bestuursrechtspraak de cassatierechter is van de door de Dienst van de Bestuursrechtscolleges overkoepelde en ondersteunde bestuursrechtscolleges), als met andere federale instellingen, die van belang zijn voor de (bestuurs)rechtspraak, zoals de Hoge Raad voor de Justitie en het Instituut voor Gerechtelijke Opleidingen, en met de Nederlandse (bestuurs)rechtspraak.

7 CONCLUSIE

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges wil, voor rechtzoekenden en de samenleving een kwalitatieve efficiënte beslechting van bestuursgeschillen bieden in alle aangelegenheden waarvoor Vlaanderen bevoegd is en, als entiteit van de Vlaamse overheid, een organisatie zijn waar mensen graag en goed willen komen werken.